

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län

Rose-Marie Grönquist
Hygiensjuksköterska
Telefon 08 737 48 91
E-post rose-marie.gronquist@sll.se

2009 01 30

Rapport gällande genomförda hygienronder vid Hässelgården vård- och omsorgsboende

Hygienronderna initierades av MAS, Raili Pettersson och genomfördes under hösten 2007.

Hygienronderna omfattar gruppboenden, förråd, tvättstugor/sköljrum, tvätthantering, omklädningsrum, sjuksköterskeexpeditioner och rehabiliteringsverksamheten.

Hygienronderna rapporteras, i en övergripande del gällande vård och omsorgsboende, eftersom liknande iakttagelser gjordes vid de olika avdelningarna. Råd och rekommendationer blir desamma gällande skyddsutrustning, för att basala hygienrutiner skall kunna uppnås i de rum/lokaler som är viktiga ur vårdhygienisk synpunkt. Rehabiliteringsverksamheten rapporteras i särskild del.

Övergripande del sänds i sin helhet till MAS, Raili Pettersson, för vidarebefordran till nuvarande verksamhetschef och samtliga nuvarande enhetschefer (tidigare bitr. enhetschefer)

Särskild del sänds till MAS Raili Pettersson för vidarebefordran till rehabiliteringschef.

Hygienronderna inleddes med ett gemensamt möte, den 7 september 2007 för genomgång av, **Protokoll för vårdhygienisk standard i särskilda boendeformer** (Svensk Förening för Vård Hygien, SFVH).

Närvarande vid mötet var dåvarande enhetschef Marie Sjölund, bitr.enhetschefer, Anders Sjöblom, Anna Maria Esterella, Harriet Larssén, Marita Törnevall, Medicinskt ansvarig sjuksköterska Raili Pettersson och undertecknad **Hygienprotokollen** ägs av verksamheten efter ifyllnad och ombads, vara ifyllda före hygienrond, *vilket de inte var*.

Kopia av hygienprotokollen ombads sändas till MAS och hygiensjuksköterska *Det har ännu inte skett från två chefer..*

De praktiska hygienronderna, genomfördes fr.o.m.september t.o.m. december 2007 vid fyra heldagar samt ett möte i januari 2008 gällande ombyggnad av sjuksköterskornas expeditioner. Gällande expedition, läkemedelsrum, förråd för medicintekniska produkter, desinfektionsrum, omklädningsrum och personaltoaletter. Tidsåtgången för hygienronderna har varierat från avdelning till avdelning, beroende av hur stor personalgrupp som gått med vid hygienronderna, antal frågor, synpunkter o s v.

Vid hygienronderna lämnades vårdhygieniska råd och rekommendationer om *omgående vårdhygieniska åtgärder*, gällande följsamhet till basala hygienrutiner, anskaffande av skyddsutrustning och förändringar av olika rutiner samt råd gällande förrådshantering

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län

och tvätthantering mm.

Övergripande rapport, gällande den vårdhygieniska standarden.

Iakttagelser/inventering och vårdhygieniska råd och rekommendationer presenteras nedan, gällande rum där vård/omvårdnad, behandling och undersökning utförs, samt för de lokaler där rena och orena arbetsmoment förekommer.

Avdelningsköken, kommer att nämnas i rapporten men rutiner för dessa lämnas för handläggning till den/de som ansvarar för livsmedelshanteringen vid Hasselgården.

Följsamhet till basala hygienrutiner (BHR)

I de två protokoll som inkommit framgår att information om BHR ingår i introduktionen för nyanställd personal

Det anges i ett av protokollen att det finns en informationspärm på alla enheter.

Informationsinsatser sker också av MAS via intranät samt har Vårdhygien har givit utbildning/information på plats vid ett par tillfällen.

Ett litet antal personal har gått Vårdhygiens tvådagarskurs.

Det märktes vid hygienronderna att *omvårdnadspersonalen* hade ett hygienintresse.

Det var inte många bland dem som inte hade korrekt ”klädkod”

De flesta, har tagit av ringar och klockor och hade uppsatt hår.

Tyvärr syntes både ringar armband, klockor, långt hängande hår, långa naglar, långärmad och mixad klädsel, bland sjuksköterskorna.

Det framgick ändå, att omvårdnadspersonalen inte alltid hade full följsamhet till BHR.

Det beror nog till viss del på, att kunskap saknas men till största delen p.g.a. att *förutsättningarna för att uppnå följsamhet till BHR inte är/var optimala.*

Kortärmad arbetsdräkt.

De flesta av personalen bar kortärmad arbetsdräkt som tillhandahålls av arbetsgivaren. Personalen har fått sig personligen tilldelat ett visst antal plagg.

Arbetsgivaren svarar också för tvätt av arbetsdräkt, såtillvida att personalen själva tvättar sina arbetskläder (se nedan angående intern cirkulationstvätt).

Antalet plagg som angavs måste ses som för litet ur vårdhygienisk synpunkt eftersom antalet rena arbetskläder är beroende på om personalen hinner med att tvätta. Det framkom att några bland personalen, tog hem orena arbetskläder och tvättade dem hemma.

Personalen sade sig, ha möjlighet att byta arbetsdräkt varje dag och vid behov om de hann med att tvätta.

Värmetröjor

Några av personalen bar värmetröjor i omvårdnadssituationer.

Läkare

De är landstingsanslutna, via tillhörande organisation eller genom avtal.

Därmed skall de följa ett *beslut från landstingsstyrelsen 2006 08 01* som är ett ”skallkrav”, om att följa landstingets klädpolicy samt basala hygienrutiner. *I dag finns även SOSF 2007:19* som gäller all personal som ger vård och behandling/undersökning.

Privata kläder och långärmade rockar skall inte accepteras i situationer som nämns

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län

ovan. Det ger fel signaler till övrig personal och visar inte på en god vårdhygienisk kvalitet.

Rekommendationer:

- * Se till att sjuksköterskorna får följsamhet till BHR, klädpolicy, klockor, armband, ringar och lång hängande hår. De bör/skall vara föredomliga,
- * Se till att omvårdnadspersonal får möjlighet att arbeta enligt BHR.
- * Ställ krav enligt ovan på externa personalkategorier
- * Erbjud personalen vårdhygiens tvådagarskurs

Iakttagelser och rekommendationer om skyddsutrustning, orena och rena ytor, omstrukturering av förråd, tvättrutiner mm, anges nedan.

I Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS 2005:1), finns omnämnt vad som i lag är föreskrivet om vilken skyddsutrustning som skall finnas, att olika storlekar av skyddshandsken skall finnas och vid vilka situationer den skall användas. Därutöver finns vårdhygieniska rekommendationer för att uppnå vårdhygienisk standard.

Lokalerna skall också vara anpassade för den vård/omvårdnad som skall ges.

I de fall när vårdtagare behöver få sin personliga hygien i duschbord, finns det ingen möjlighet för omvårdnadspersonalen, att följa BHR. De gör så gott de kan.

Rekommendationer gällande vårdtagares hygienrum:

- * Vägghållare för engångsdispenser med pump, för flytande tvål och handdesinfektion
- * Vägghållare för engångspapper/handduk
- * Undersökningshandskar av vinyl i tre storlekar
- * Vägghållare
- * Plasthandskar i tre storlekar som hängs på krokar (om sådana handskar önskas),
 - val av handske avgörs utifrån vård och eller arbetsmomentet
- * Engångs plastförkläden i vägghållare
 - om skyddsrock av textil används, rekommenderas den vara vårtagarbunden, bytas dagligen samt när den blivit blöt och eller smutsig
- * Två stycken långärmade engångsplastförkläden som är styckeförpackade, för vård- och omvårdnads situationer med behov. *OBS! rätt produkt skall inköpas.*
- * Stänkskydd, exempelvis visir, för vård- och omvårdnads situationer när risk för stänk av kroppsvätskor eller utsöndringar finns.
- * Alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid

I de boenden det anses att skyddsutrustning enligt ovan inte kan förvaras framme i vägghållare, rekommenderas ett låsbart hygienskåp.

Förråd i gruppboenden

(Förråd, för medicintekniska produkter, se sjuksköterskeexpeditioner)

Förråden är inte alltid inom avdelningen/enheten, var mycket ostrukturerade.

Det kunde konstateras att det fanns stora volymer hemma av olika produkter.

I förråden var det mycket blandad förvaring. Öppnade förpackningar, förvaring på golv, transportförpackningar och *inköpta produkter som inte uppfyller kraven utifrån*

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län

vårdhygieniskt rekommendation, ex. vita besöksrockar för livsmedelsbesök. De är inte att rekommendera som långärmat plastförkläde vid vissa omvårdnadssituationer.

I vissa förråd förvarades också personalens rena arbetskläder och det kunde märkas att förråden användes som omklädningsrum.

Det förvarades också diverse vagnar med textilier, salvor, handdesinfektion mm.

Rekommendationer:

- * Att förråden organiseras på ett enhetligt sätt
- * Vägghållare för engångsdispenser med pump, för handdesinfektion
- * Förvara inte transportförpackningar i förråden
- * Förvara inte lådor, dunkar mm på golv i förråden
- * Inför rutiner för påfyllnad av, lakan, blöjor, skyddsutrustning mm till vårdtagarnas lägenheter och övriga rum, vilket medför mindre spring i förråden och öppnade förpackningar.
- * Tag bort nattpersonalens bäddvagnar/korgar, cyklar där de förekommer
- * Förvara inte personalens rena arbetskläder i dessa rum
- * Använd inte förråden som omklädningsrum
- * I rum med dokumentationsplats rekommenderas förrådshållning för kontorsmateriel och liknande (handdesinfektion behövs inte i dessa rum).

Skölj/tvättstuga/förråd

Dessa rum kan inte ses som kvalitetssäkrade.

I rummen fanns spoldesinfektor, tvättmaskin, torktumlare, förvaring av städutrustning, upphängning av ren tvätt, förråd för rena arbetskläder och vissa tvättstugor användes som omklädningsrum med förvaring av både privata kläder och ren arbetskläder.

Inga ytor för orent och rent.

Rekommendationer:

- * Ett rum sköljrum för spoldesinfektor, med oren och renyta och handfat
- * Vägghållare för skyddsutrustning som flytande tvål, handdesinfektion, engångshanddukar/engångspapper, undersökningshandskar (tre storlekar), engångsplastförkläden, stänkskydd och alkoholbaserad ytdesinfektion med tensid.
- * Inköp av godkända spoldesinfektorer. Det finns mindre modeller men då måste lägre städhinkar köpas in.
- * Lägenhetsbunden städutrustning
- * Rutiner för egenkontroll
- * En tvättstuga med oren och ren yta för vårdtagarnas tvätt samt skyddsutrustning enligt ovan
- * Ett förråd för varje enhet och vägghållare för handdesinfektion
- * Inför inre cirkulation för tvätt av arbetskläder (se nedan)
- * Skåp för förvaring av rena arbetskläder i omklädningsrum.

Omklädningsrum för personal

Det finns stora omklädningsrum i källarplan. Personal vill inte använda dessa p.g.a. säkerhetsrisk.

Sjuksköterskorna byter om (som jag tolkade det) inom sjuksköterske- expeditionerna. Inga omklädningsrum är utrustade med gemensamma hyllor/skåp för rena arbetskläder. Det saknas också tvättsäck för orena arbetskläder samt handdesinfektion. Det var också mycket ostädat. Trots att det fanns mång handfat, saknades det flytand tvål och

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län

handdesinfektion.

Eftersom personalen sköter tvätten av sina personliga arbetskläder, är det svårt att se en säker rutin för tvätthantering och förrådshållning av orena och rena arbetskläder (se nedan). Stora tvättstugor finns i källarplanet.

Rekommendationer:

- *Omlädningsrum för varje enhet/boende
- * Förvara rena arbetskläder i gemensamt skåp med hyllor, sorterade efter storlek (för läkare se nedan, för sjukgymnaster och arbetsterapeuter se särskild del)
- * Tvättsäck på ställ med hjul för orena arbetskläder
- * Vägghållare för engångsdispenser med pump för handdesinfektion vid ställ för orena arbetskläder och vid skåp för rena

Personaltoaletter:

- * Vägghållare för engångsdispenser med pump, för flytande tvål och handdesinfektion
- * Vägghållare för engångspapper/handduk

Rekommendation om ”inre” cirkulationstvätt.

- *Anställ/avdel personal för denna verksamhet som utför
 - hämtning av tvättsäckar med oren tvätt från omlädningsrummen till avsedd tvättstuga för personalkläder
 - * Inred tvättstugan med oren och ren sida med bänk som kan ytdesinfekteras,
 - * Upprätta korrekta tvätthanteringsrutiner och goda (är snabba) torkmöjligheter.
 - * Korrekt distribution av rena arbetskläder, till skåp med hyllor i omlädningsrummen
 - *Arbetsdräkt sorteras efter storlek på hyllor
- När det gäller läkarna, rekommenderas att de kommer i ren arbetsdräkt, eftersom de kommer från vårdcentral i samma fastighet.*

Sjuksköterskeexpeditionerna/organisation

Det var mycket nedslående att gå hygienrund i de lokaler som sjuksköterskorna arbetade i.

Det finns tre sjuksköterskeexpeditioner fördelade på olika plan i lägenheter.

Det fanns expedition. Läkemedelsskåpen och förråden för medicintekniska produkter fanns i hallarna. Hallen fungerade också som omlädningsrum.

I pentryt där sjuksköterskorna kokade sitt kaffe och värmdes matlådor fanns också kylskåpet för mediciner och odlingar.

Sjuksköterskornas personaltoalett, fungerade också som desinfektionsrum? Det hängde personliga frottéhanddukar och underkläder på stång i en av dem. I personaltoaletterna förvarades dunkar för stickand/skärning samt behållare för medicinskt avfall.

Sjuksköterskornas arbetssätt uppmärksammades och påtalades eftersom det inte kunde ses som förenligt utifrån BHR och vara ett säkert arbetssätt.

Att undertecknad inte kunde se skillnad i ett fall, om sjuksköterskan bar privata byxor eller del av arbetsgivarens arbetsdräkt är inte en hygienfråga men ett observandum.

Diskdesinfektor saknas, trots att ganska mycket flergångsprodukter som instrument, vacutainerhållare, sprutor för öronspolning och skålar används.

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län

Rekommendation

- Implementera ett arbetssätt som ger följsamhet till basala hygienrutiner och säkert arbetssätt, gällande stickand/skärande.
- Implementera klädpolicy och vad som gäller för ringar klockor, naglar och hår.
- Implementera ett korrekt arbetssätt, gällande renhetsgrader, rengöring och desinfektion.
- Inför förrådshållning utifrån renhetsgrader och produktsortiment.
- Anskaffa skyddsutrustning i de lokaler som angetts ovan
- Att sjuksköterskor uppmuntras att gå vårdhygiens tvådagarsutbildning
- Att sjuksköterskeexpeditionerna omdisponeras enligt förslag muntlig rekommendation vid hygienrond samt vid byggmöte i januari 2008.
- Inköp av bänkdiskdesinfektor.

Avdelnings kök vid gruppboendena

”Köksor” avdelas för dag och - eller veckovis.

Det var ändå mycket spring i köken.

Informera att övrig personal och anhöriga om att de inte skall vistas i avdelningsköken.
Egenkontrollprogram finns.

Avd. för smittskydd och vårdhygien
Vårdhygien Stockholms län